

УДК 342

ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ У ГРОМАДАХ

Каткова Т.Г., к.ю.н., доцент

*(Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Перта Василенка)*

Прозоре управління земельними ресурсами кожної громади стає прерогативою сталого та ефективного процесу раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення. Отже питання розумного управління та розпорядження землями в Україні має першочергове значення як для розвитку економіки, так і для забезпечення прав людини. Перед керівництвом ОТГ гостро постає надважливе завдання — поширювати серед членів громади повну та актуальну інформацію про усі наявні у громаді земельні ресурси та управління ними, запроваджувати цифрові рішення, заохочувати громадян до партисипації. Це необхідно в першу чергу для запобігання корупції, зловживанням владою, іншим злочинам, а також ефективного використання земельних ресурсів, формування "evidence-based policy". Впровадження ІТ-рішень для управління земельними ресурсами в об'єднаних територіальних громадах впливає на підвищення інформативності, зацікавленості та залучення місцевих жителів в ці процеси, а також створює прозору платформу для якісної комунікації й підвищення рівня довіри до органів місцевого самоврядування.

У 2020 році за фінансової підтримки підтримки Європейського Союзу в рамках ініціативи EASTERN PARTNERSHIP CIVIL SOCIETY FACILITY був реалізований проєкт: «Прозорі землі: залучення громадян для прозорого управління земельними ресурсами громад України». Мета проєкту – сприяти залученню громадян для прозорого та ефективного управління землею в громадах, впровадженню високоякісних ІТ-рішень, забезпеченню доступу до інформації про земельні ресурси.

Згідно з даними опитування, яке було проведене у рамках проєкту «Прозорі землі», 86% респондентів на питання, чи залучаються громадяни до вирішення земельних питань громади, відповіли, що ні. Половина з опитаних поділились, що місцева влада не проводить громадські обговорення, консультації з громадськістю стосовно земельних питань.

Використання геоінформаційних технологій дозволяє зібрати всю наявну інформацію, її консолідувати, верифікувати і мати «реальну картину» стану речей із земельними ділянками. За останнє десятиріччя геоінформаційні системи (ГІС) здійснили революційний прорив фактично у всі сфери діяльності людини і суспільства, зокрема однією з найбільш ефективних галузей застосування ГІС стала сфера земельних відносин. Земельно-інформаційні системи дозволяють оперативно вирішувати низку задач щодо автоматизації процесів збору даних про земельні ділянки, їх перевірки та корегування, аналізу та моделювання для цілей управління земельними ресурсами. В поєднанні із сучасними засобами

комукаційного зв'язку, такі системи дозволяють вирішувати надскладні задачі в режимі реального часу. Сучасні геоінформаційні системи дозволяють будь-якій громаді за досить короткий термін формувати якісні геопросторові бази даних щодо земельних ресурсів їх інтерактивне картографічне відображення як в локальному, так і в публічному просторі (онлайн), щоб ставати більш відкритими та прозорими.

В українських реаліях стрімкого становлення децентралізаційних процесів «ахіллесовою п'ятою» лишаються дані щодо земельних ресурсів та всіх інших пов'язаних із ними компонентів. Так, в більшій мірі отримати дані у компетентних державних органів особливо у векторному форматі (придатному для більшості аналітичних рішень) є надзвичайно складною задачею. В більшій мірі вони доступні у растровому форматі і не підходять для точного аналізу і прийняття якісних управлінських рішень.

Одними з найбільших геопорталів щодо прозорого управління земельними ресурсами є портал каталогізованих джерел геоданих, багат шарових е-карт, їх застосування для управління громадами/регіонами створений в рамках проекту «Е-рішення для громад», а також геоінформаційний ресурс, який об'єднує профільні геопортали і є джерелом геоданих на територію України, де зібрані векторизовані дані необхідні для органів місцевого самоврядування при прийнятті якісних управлінських рішень щодо земельних ресурсів.

Широке залучення жителів громади до збору і опрацювання даних може значно прискорити процеси щодо прозорого управління земельними ресурсами. За допомогою сучасного геоінформаційного забезпечення можна побудувати таку систему взаємовідносин, завдяки якій будь-який бажаючий житель громади за допомогою свого телефона-смартфона може приймати участь у фіксуванні різних об'єктів та процесів з подальшою передачею даних для опрацювання спеціалістам землепорядникам. Такий підхід буде сприяти максимальній прозорості процесів управління земельними ресурсами і всебічному розвитку жителів громади сучасними інформаційним технологіям з постійним їх залученням до суспільних процесів моніторингу та контролю за використанням земель.

Список літератури:

1. Смілянець О. Е-рішення: залучення громадян для прозорого управління землею у громадах. Режим доступу: <https://blog.liga.net/user/osmilianets/article/38877>